

Průzkum spokojenosti žáků prvních ročníků s volbou střední školy

Studie Než zazvoní

18. února 2019

Studie o výběru střední školy

Tento dokument je veřejnou součástí širší dlouhodobé studie Než zazvoní, která mapuje proces rozhodování o výběru školy u žáků osmých a devátých tříd. Výsledky studie by měly sloužit především vedoucím pracovníkům středních škol k tomu, aby činili zodpovědná a efektivní rozhodnutí a výchovným poradcům základních škol pro zlepšení obrazu o žákovských preferencích. Posláním Než zazvoní je jim v tom pomáhat.

Hlavní zjištění

- ☑ **Více než polovina (57,9 %) dotazovaných prváků je zcela či spíše spokojena se svou střední školou.** Rozdíl se však projevil mezi žáky učebních a maturitních oborů, kdy jsou maturanti zcela či spíše spokojeni v 61,4 % případů, avšak uční pouze v 54,3 % případů.
- ☑ **V případě, že by se žáci dnes měli o volbě školy rozhodovat ještě jednou, stejnou školu i obor by si znovu vybralo jen 40,5 % dotazovaných.** 13,7 % dotazovaných by při rozhodování dnes zvolilo nejen jinou školu, ale i obor a 10,9 % by zvolilo jinou školu, která vyučuje stejný obor, který studují.
- ☑ **39,5 % dotazovaných přimělo vybrat si školu, kterou právě studují, především uplatnění, které po absolvování školy budou mít.** Důležitý pro ně však byl i pozitivní pocit spojený s návštěvou na dni otevřených dveří a blízkost školy k jejich bydlišti. 26,9 % dotazovaných pak při výběru ovlivnila i pravděpodobnost úspěšného přijetí na školu.
- ☑ **Ačkoli pro maturanty i učně byla nejdůležitější možnost uplatnění po škole, žáci maturitních oborů daleko častěji při výběru zohlednili dobrou pověst školy a den otevřených dveří.** Žáci učňovských oborů pak sázeli především na jistotu – 23,7 % učňů školu zvolilo především dle toho, jak náročná je na učení.
- ☑ **Z maturitních předmětů je nejlépe hodnoceným předmětem Český jazyk, s jehož výukou je na své škole spokojeno 73,8 % dotazovaných.** Ještě více jsou u žáků oblíbeny odborné předměty (81,6 % spokojených) a odborná praxe (81,8 % spokojených).
- ☑ **Nejméně oblíbeným předmětem je Matematika, kterou pozitivně hodnotí 69,3 % respondentů.** S výukou matematiky jsou však více spokojeni žáci učňovských oborů, kteří ji pozitivně hodnotí v 76,8 % případů, na rozdíl od maturantů, kteří jsou s matematikou spokojeni jen v 66,2 % případů.
- ☑ **Prváci v převážné většině případů souhlasí s tím, že jejich vyučující jsou opravdovými odborníky v předmětech, které vyučují (86 % souhlasných odpovědí).** Problémy mají však se schopností učitelů vysvětlit látku tak, aby ji pochopili.
- ☑ **Zatímco 27,3 % učňů zcela souhlasí s tím, že vyučující umí vysvětlit látku tak, aby ji pochopili, u maturantů je tomu tak pouze v 15,3 % případů.** Uční pak mají častěji pocit, že s nimi učitelé nejednají s respektem. Toho názoru je 25,1 % dotazovaných učňů oproti 18,7 % maturantům.
- ☑ **Většina dotazovaných sice ještě stále není rozhodnuta, co přesně chce dále po střední škole dělat, již dnes však 41,2 % dotazovaných učňů ví, že chce jít po skončení školy pracovat.** Maturanti chtějí naopak nejčastěji pokračovat dále ve studiu na vysoké škole.
- ☑ **20,2 % dotazovaných žáků prvních ročníků se již v prvním půlroce na střední škole setkala osobně s projevy šikany na své škole.** U učňovských oborů je to dokonce 28,5 %, u maturantů pak 14,9 %.
- ☑ **Poměrně vysoký podíl respondentů (33,8 %) by pak také věděl, kde na škole sehnat drogy (marihuana, tvrdé drogy).** Ve škole by bez problémů dokázalo sehnat drogy 37,7 % učňů, ale jen 31,4 % maturantů.
- ☑ **93,9 % dotazovaných na své škole našlo mezi spolužáky alespoň jednoho dobrého přítele.** Třídní kolektivy jsou ve většině případů soudržné, o tom, že jejich třída drží pospolu je přesvědčeno 72,2 % prváků.

Metodika

Studie byla provedena formou on-line dotazování žáků prvních ročníků středních škol. Participace na průzkumu byla nabídnuta náhodně vybraným základním školám z celé České republiky. Výsledný vzorek po očištění dat činil 3160 respondentů z 58 středních škol. Do analýzy jsou zahrnuti pouze ti respondenti, kteří zodpověděli dostatečný počet otázek.

Mezi respondenty bylo 50,6 % dívek a 49,4 % chlapců.

Sběr dat proběhl v období od 16. ledna do 15. února 2019.

Kontakt

Studii vypracovalo Než zazvoní, s.r.o., které se věnuje poradenství základním a středním školám.

Mgr. Ing. Richard Malovič, Ing. Mgr. Petr Soukeník, Mgr. Karel Komínek, Bc. Aneta Košíková

info@nezzazvoni.cz

www.nezzazvoni.cz

Kontakt pro média

Bc. Aneta Košíková

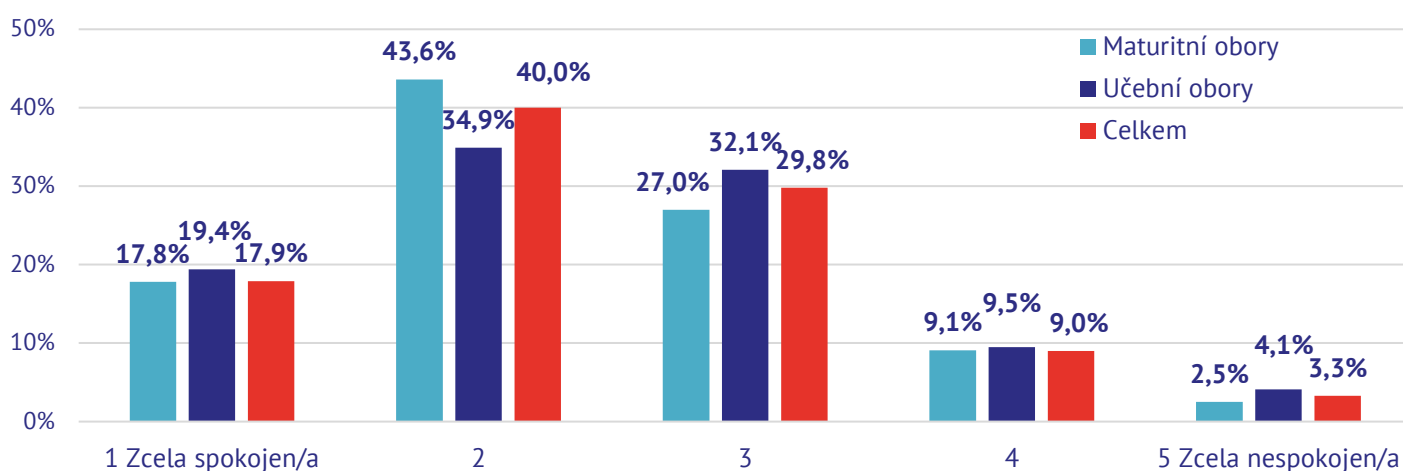
kosikova@nezzazvoni.cz

733 778 256

Celková spokojenost

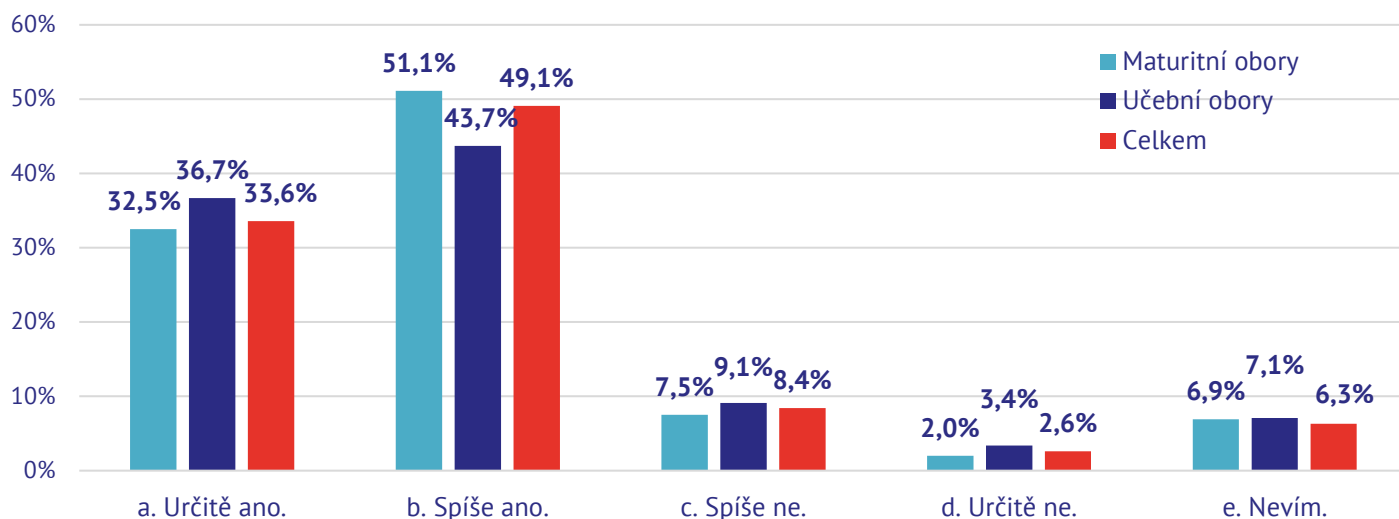
Žáci spokojenost se střední školou hodnotili na pětistupňové škále, kdy hodnota 1 znamená nejvyšší spokojenost a hodnota 5 nejnižší spokojenost. **Více než polovina (57,9 %) dotazovaných prvků je zcela či spíše spokojena se svou střední školou** a zvolila možnost 1 či 2. **Spíše či zcela nespokojených je celkem 12,3 %**. Rozdíl se však projevil mezi žáky učebních a maturitních oborů, kdy jsou **maturanti zcela či spíše spokojeni v 61,4 % případů, avšak učni pouze v 54,3 % případů**. Rozdíl není pouze na celonárodní úrovni, ale i uvnitř jednotlivých škol, které se zúčastnily průzkumu. Nedá se však říci, že jsou učni výrazně nespokojeni – mnohem častěji než maturanti totiž volili hodnotu 3, která vyjadřuje neutrální vztah ke škole.

1) Jak jsi celkově spokojen/a se svojí školou? N = 3160

Žáci prvních ročníků jsou dnes také převážně spokojeni s tím, že šli na svoji současnou školu. **Pouze 11 % prvků svého rozhodnutí lituje**. V této otázce jsou již menší rozdíly mezi maturitními a učebními obory, kdy učni jsou ke své škole opět více kritičtí – určitě či spíše je za svoji současnou školu rádo 80,7 % dotazovaných učňů a 83,6 % maturantů.

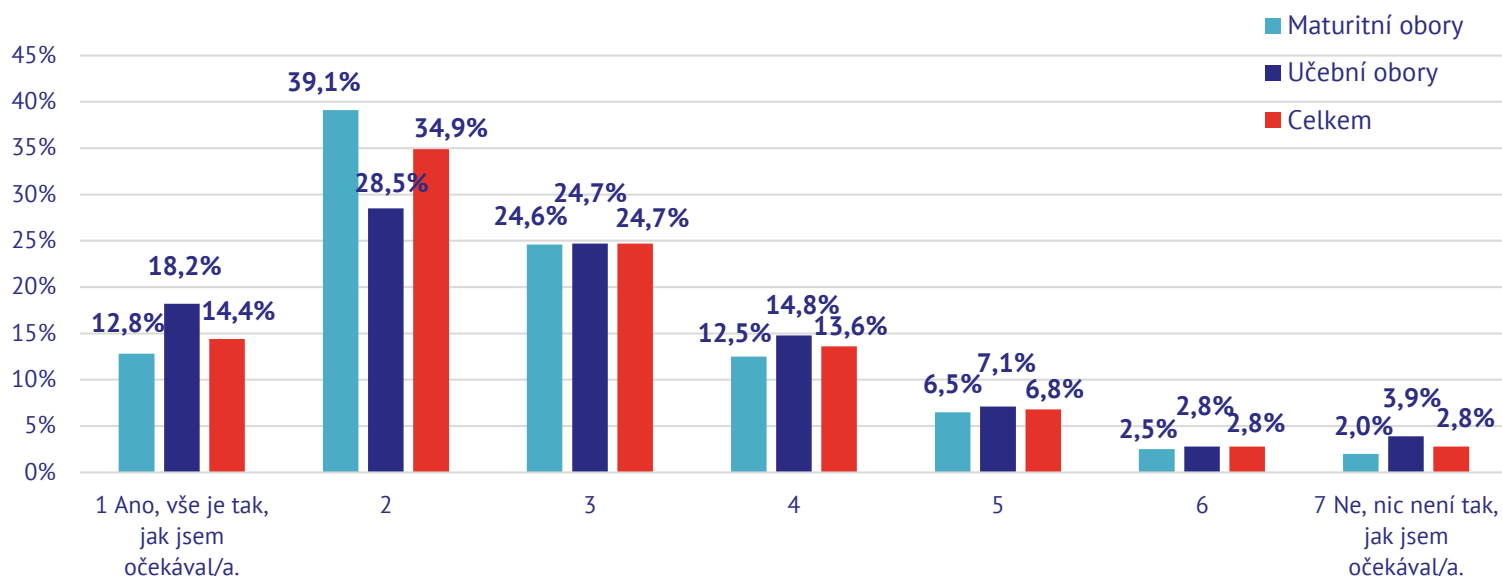
2) Jsi rád/a, že jsi šel/šla zrovna na svou současnou školu? N = 3160

Žáci prvních ročníků byli taktéž dotazováni na to, zda střední škola splnila jejich očekávání, tentokrát se vyjadřovali na sedmistupňové škále, kde hodnota 1 znamená, že je vše tak jak očekávali a hodnota 7, že nic není tak jak očekávali. Hodnoty 1 až 3 se dají považovat za souhlasné, 5 až 7 pak za negativní. Většina odpovědí se umístila v kladném spektru škály. **Střední škola splnila očekávání 74 % prváků, v konfliktu s realitou je naopak očekávání 12,4 % dotazovaných.** I v této otázce je podíl spokojených učňů (71,4 %) lehce nižší než podíl spokojených maturantů (76,5 %), avšak na této otázce lze vidět, že učni častěji volí především extrémní hodnoty – hodnotu 1 vybralo jen 12,8 % maturantů oproti 18,2 % učňům.

3) Splnila tvá střední škola to, cos od ní očekával/a?

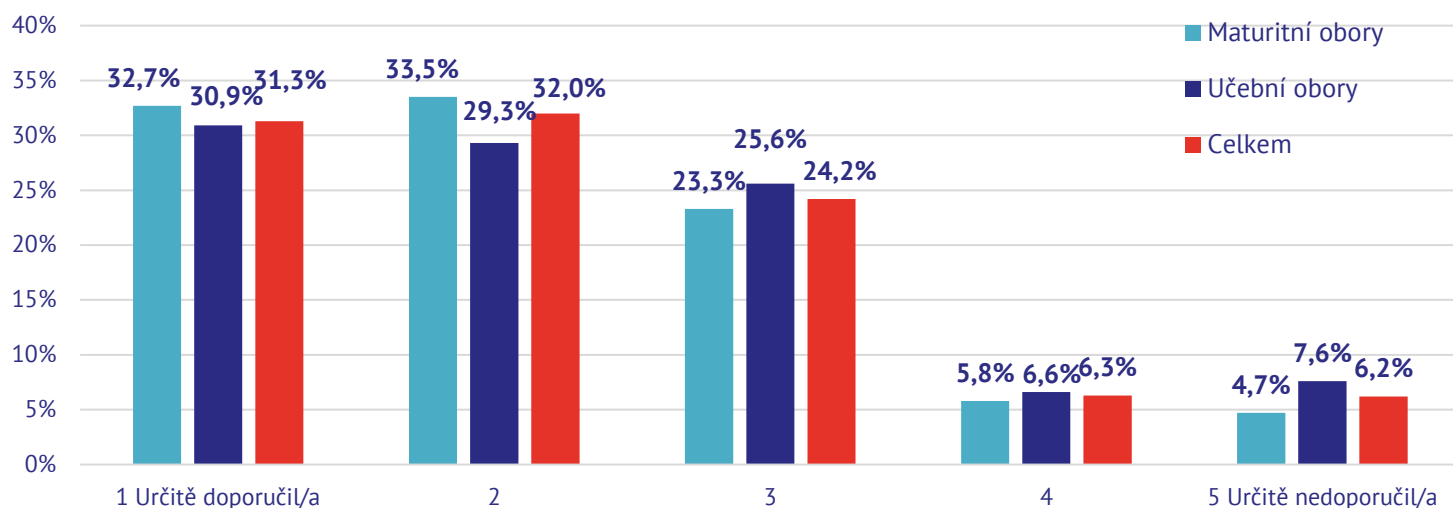
N = 3160

Podobně jako u první otázky i zde měli žáci na škále od 1 do 5 ohodnotit, zda by svoji školu doporučili těm, kteří se rozhodují, kam dále jít po absolvování základní školy. **Svoji současnou školu by spíše či zcela nedoporučila pětina respondentů (12,5 %), doporučilo by ji pak 63,3 % dotazovaných prváků.**

4) Doporučil/a bys tuto školu těm, kteří se rozhodují kam jít po ZŠ?

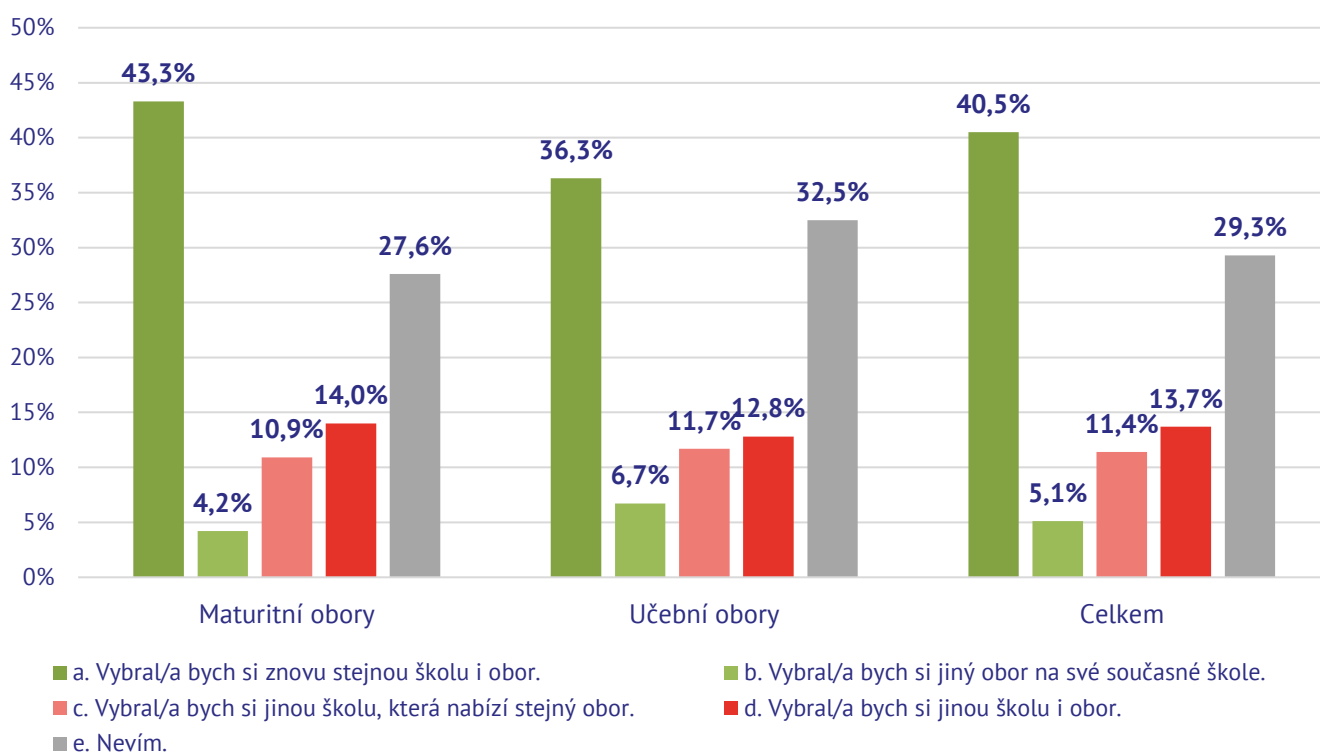
N = 3160

Ohlédnutí za rozhodnutími

Na spokojenost se současnou školou navazovala také otázka, jak by se prváci zachovali, pokud by měli možnost si dnes školu ještě jednou vybrat. **O stejný obor a stejnou školu, kterou dnes studují, by mělo dnes zájem pouze 40,5 % dotazovaných** – zbylých téměř 60 % prváků by své rozhodnutí přehodnotilo či si nebyli jistí. Nejvyšší podíl **13,7 % dotazovaných by pak zvolil nejen jinou školu, ale také jiný obor, se kterým nejsou spokojeni**. Naopak 11,4 % dotazovaných by sice vyměnili školu, avšak se svým oborem jsou spokojeni. 5,1 % dotazovaných se pak sice líbí na jejich současné škole, avšak jsou zklamáni výběrem oboru a v případě možnosti by jej vyměnili za jiný. Maturanti by se pro jinou školu či obor rozhodli poměrně stejně často jako učni, mezi žáky učebních oborů je však vyšší nerozhodnost (častěji volili odpověď Nevím), a tak je **u učňů také nižší podíl těch, kteří by si znovu vybrali stejnou školu i obor (36,3 % dotazovaných) než u maturantů (43,3 % dotazovaných)**.

5) Kdyby ses měl/a rozhodnout o volbě střední školy ještě jednou, vybral/a by sis ... N = 3160

Ptali jsme se také na důvody, které prváky přiměly vybrat si právě jejich současnou střední školu. Z předkládané baterie položek v grafu číslo 6 mohli žáci vybrat nanejvýše tři odpovědi. Uvedené hodnoty tak ukazují, jaký podíl dotazovaných danou odpověď zvolil. **Pro téměř 40 % dotazovaných bylo při rozhodování nejdůležitější uplatnění, tedy zda respondentům škola umožní získat po jejím absolvování dobrou práci.** Na poměrně vysoký podíl respondentů (28,4 %) měl vliv také den otevřených dveří. Více než čtvrtinu dotazovaných také ovlivnilo, v jaké vzdálenosti od jejich bydliště se škola nachází, a jak je těžké se na školu vůbec dostat. **Velmi nízký vliv na konečný výběr školy pak měly především doporučení od rodičů (15,4 %) a ze školy (14,8 %)**, či zda škola umožní respondentům zvládnout přijímačky na vysokou školu (14,1 %).

6) Co tě přimělo vybrat si právě tvoji současnou školu?

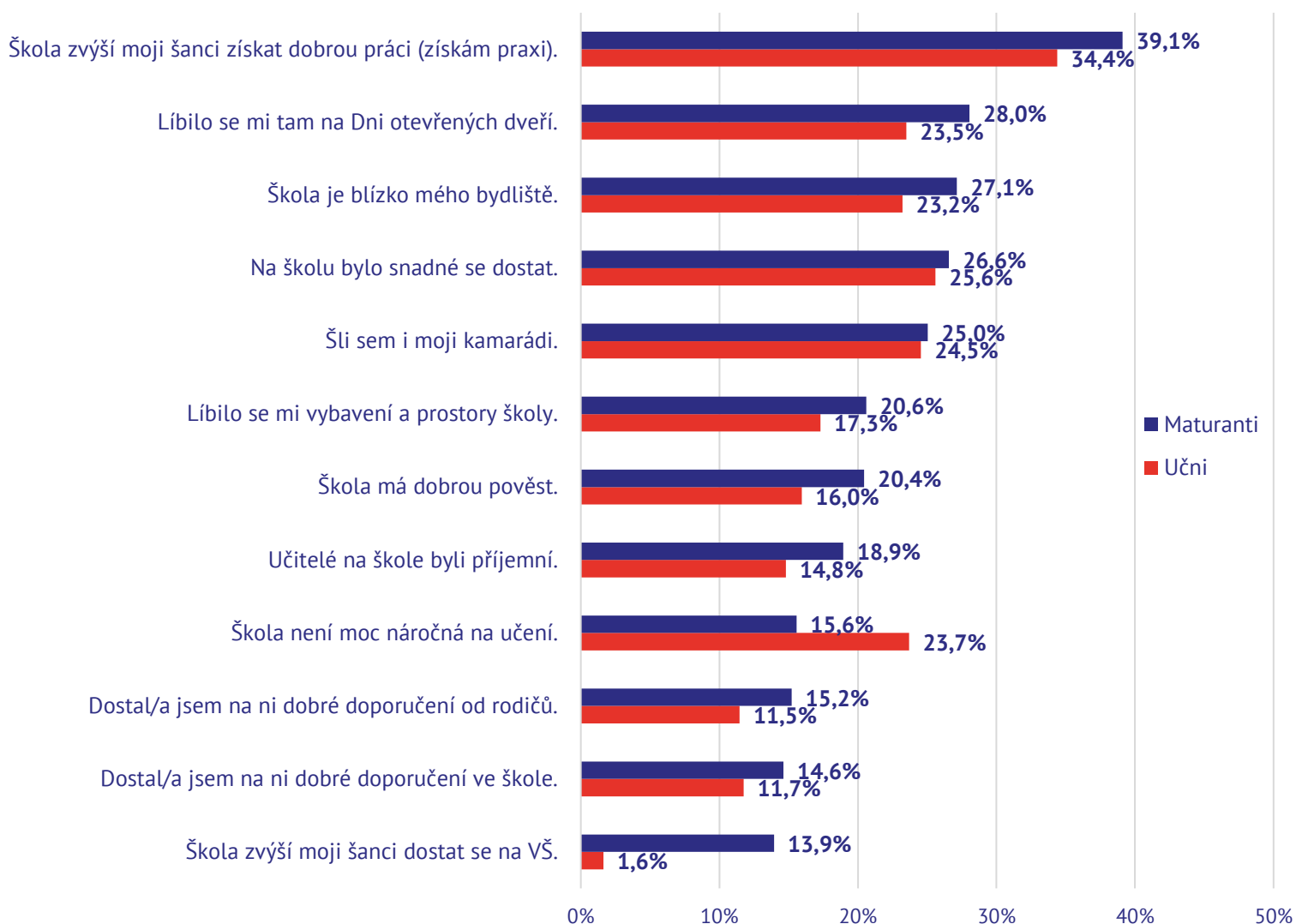
N = 3160

Výběr odpovědí v předchozí otázce byl ovlivněn typem studia respondentů. Pro obě skupiny byla sice důležitá především uplatnitelnost v praxi po absolvování školy, maturanti ale oproti učňům daleko častěji dali na dobrou pověst školy, den otevřených dveří a příjemnost učitelů na škole nebo zda je škola blízko bydliště. **13,9 % maturantů pak dalo také na to, zda jim škola umožní se dostat na vysokou školu oproti 1,6 % učňům.** Většina těch, kteří zvolili tuto možnost pocházela z gymnázií a lyceí. **Uční naopak sázeli na jistotu – školu si vybírali v 23,7 % případů především podle toho, jak je náročná na učení.**

7) Co tě přimělo vybrat si právě tvoji současnou školu?

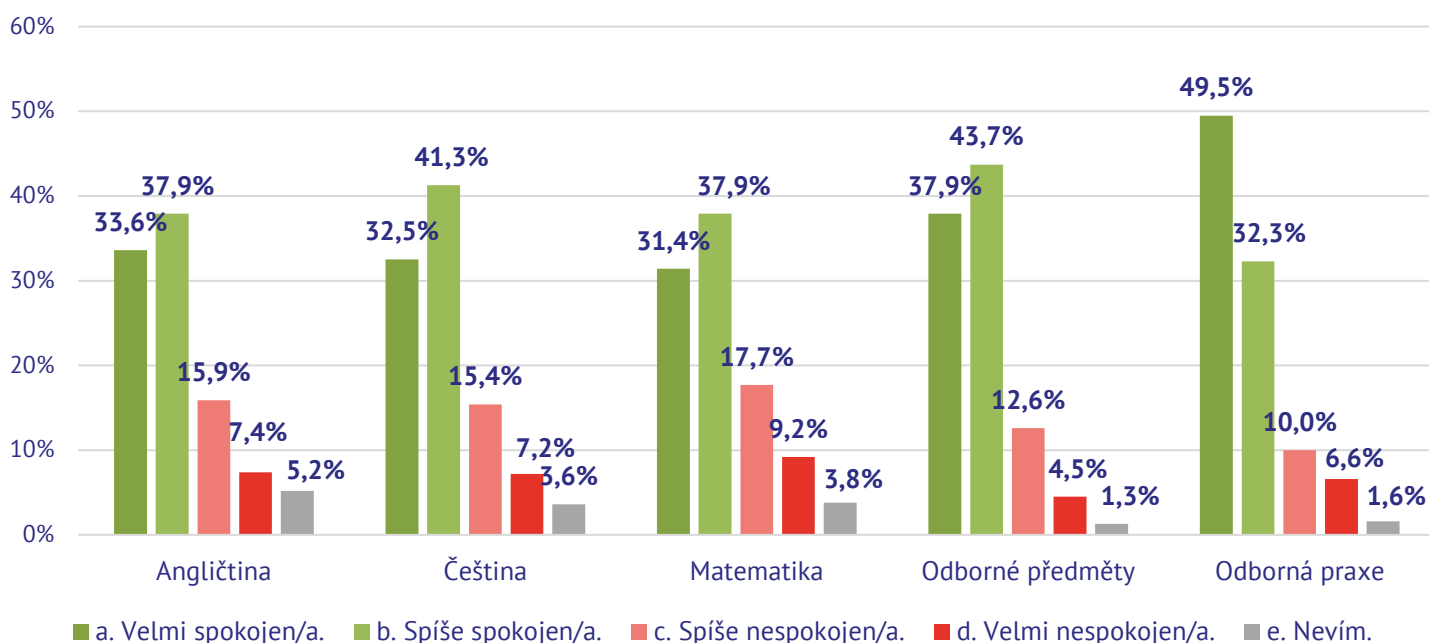
N = 3160

Spokojenost s výukou předmětů

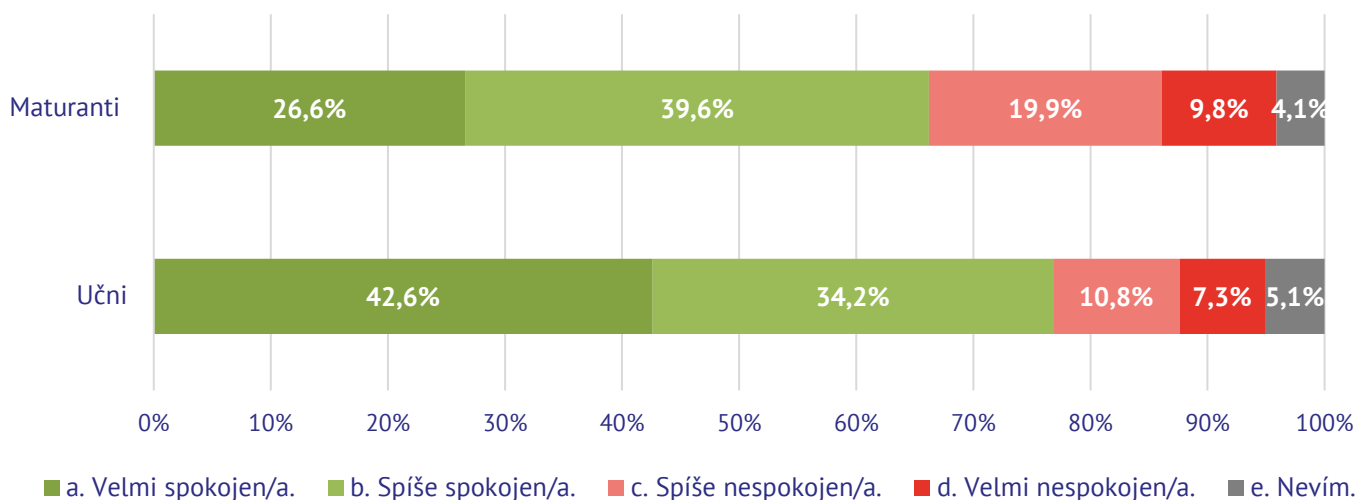
Spokojenost s předměty je až na jednu výjimku u obou typů studií podobná, jak uční, tak maturanti mají z maturitních předmětů s menším nárůstem nejraději Český jazyk, s jehož výukou na své škole, je zcela či spíše spokojeno 73,8 % respondentů. Nejvíce nespokojeni jsou pak s výukou Matematiky, která nevyhovuje 26,9 % respondentů. Odborné předměty a odborná praxe byly hodnoceny pouze žáky, kteří tyto předměty opravdu studují. Právě odborná praxe je stále nejoblíbenějším předmětem prváků. S tím, jak odborná výuka v hodinách probíhá, je spokojeno 81,8 % dotazovaných. U odborných předmětů je tomu tak v 81,6 % případů.

8) Spokojenost s kvalitou výuky ve vybraných předmětech N = 3160

Výjimkou, která byla výše zmíněna, je Matematika. S výukou matematiky je spokojeno vyšší procento učňů (těch je však ve vzorku nižší podíl, a tak jsou výsledky zkresleny maturanty), důvody této situace nelze z průzkumu vyčíst, avšak nasnadě jsou vyšší požadavky, které jsou pro maturitní obory kladeny vzhledem k přípravě na povinnou maturitu z matematiky. **Zatímco uční výuku matematiky oceňují v 76,8 % případů, maturanti jsou s ní spokojeni pouze v 66,2 % případů.**

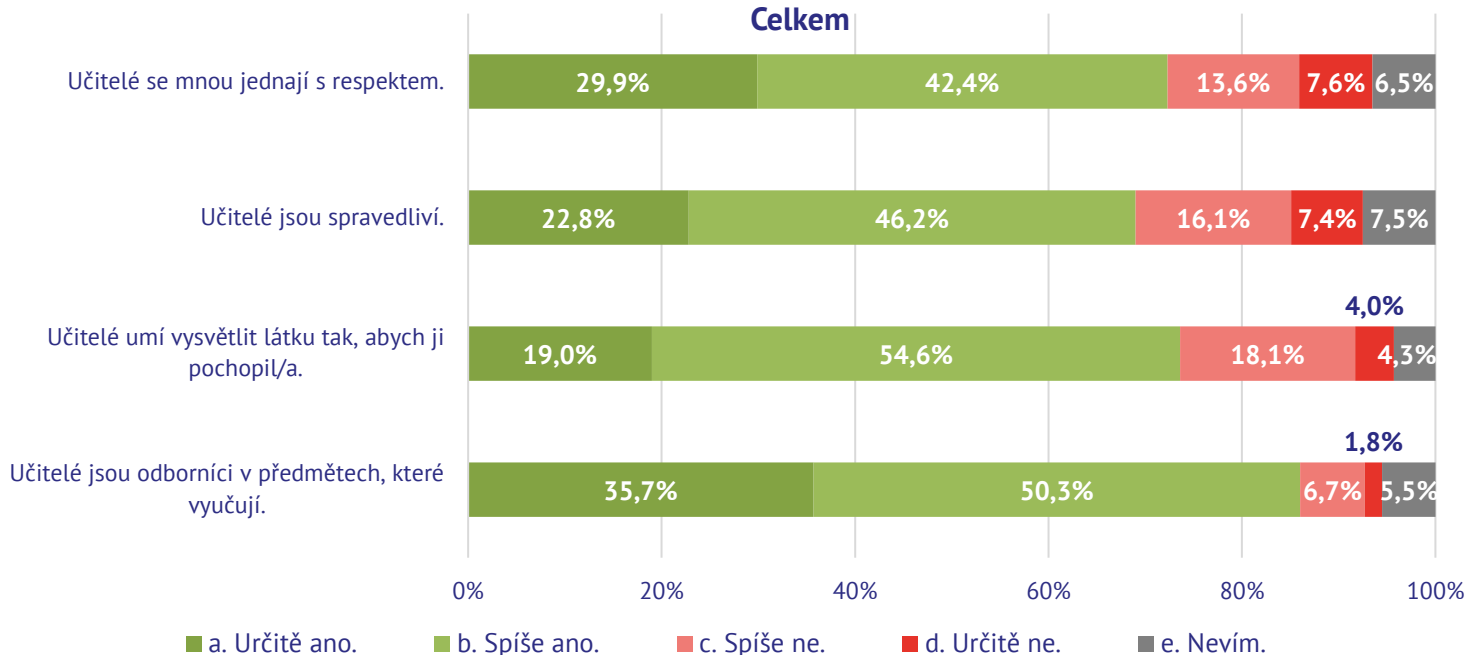
9) Spokojenost s výkou matematiky N = 3160

Součástí hodnocení výuky bylo také hodnocení vyučujících. Vyučující byli hodnoceni jako celek – tedy obecných předmětů, odborných předmětů i praxí. Na místě je podotknout, že jeden nekvalitní pedagog může pro žáky zkazit dojem celého učitelského sboru.

Prváci v převážné většině případů souhlasí s tím, že **jejich vyučující jsou opravdovými odborníky v předmětech, které vyučují (86 % souhlasných odpovědí)**. Problémy mají však se **schopností učitelů vysvětlit látku, tak aby ji pochopili (s výrokem nesouhlasí 22,1 % respondentů)**. Ještě méně dotazovaných si pak myslí, že jsou **vyučující spravedliví (67 %)** a že s nimi **jednají s respektem (72,3 % respondentů)**.

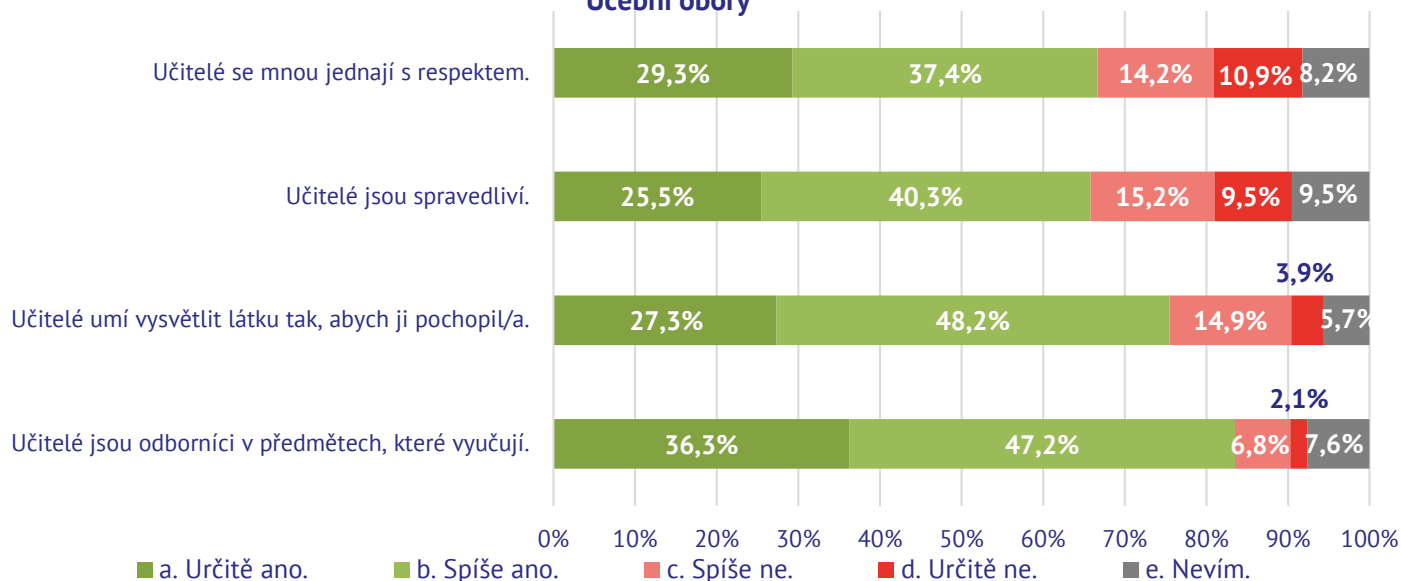
10) Spokojenost s vyučujícími N = 3160 Celkem

11) Spokojenost s vyučujícími

N = 1074

Učební obory

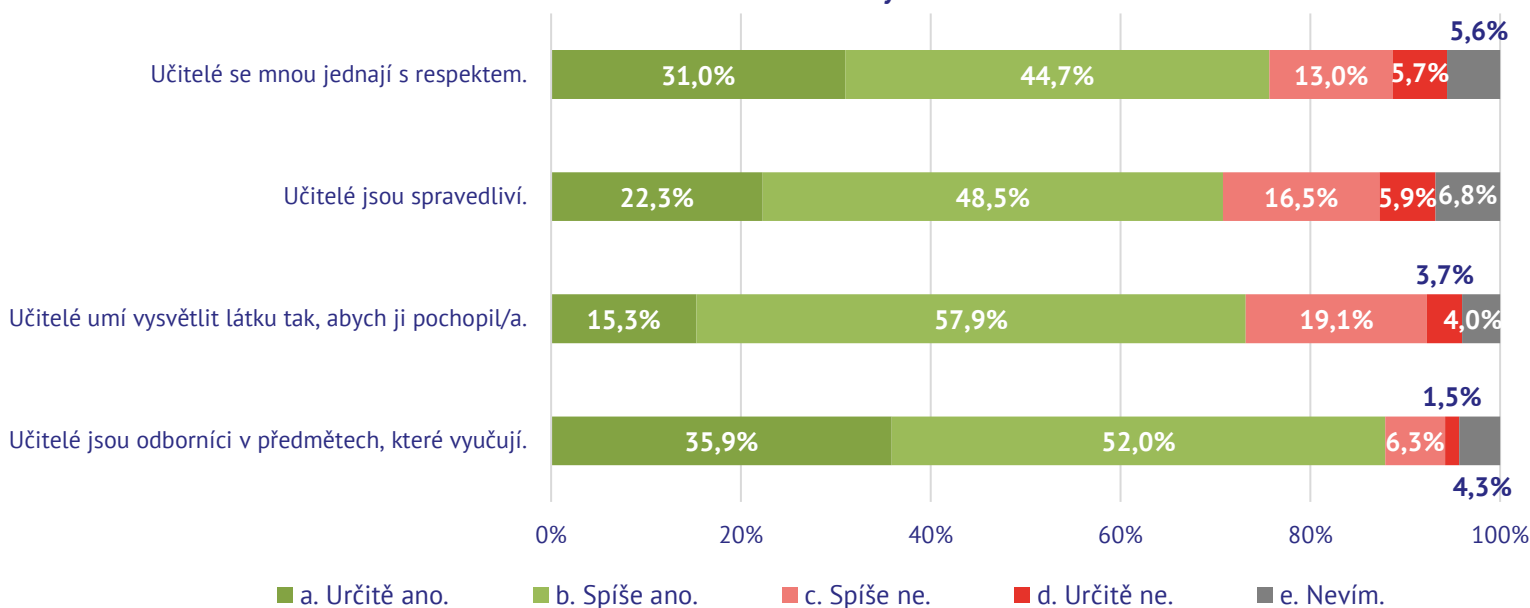

Rozdíl mezi maturitním a učebními obory je především v otázce vysvětlování látky – zatímco 27,3 % učňů zcela souhlasí s tím, že vyučující umí vysvětlit látku tak, aby ji pochopili, u maturantů je tomu tak pouze v 15,3 % případů. Naopak učni mají častěji pocit, že s nimi učitelé nejednají s respektem. Nemyslí si to 25,1 % dotazovaných učňů oproti 18,7 % maturantům. Celkově se dá říci, že s učiteli jsou o něco více spokojeni učňové. Výsledky jsou pravděpodobně ovlivněny u učňů mistry OV, kteří mají v průzkumech na školách téměř vždy lepší hodnocení než teoretičtí vyučující.

12) Spokojenost s vyučujícími

N = 2086

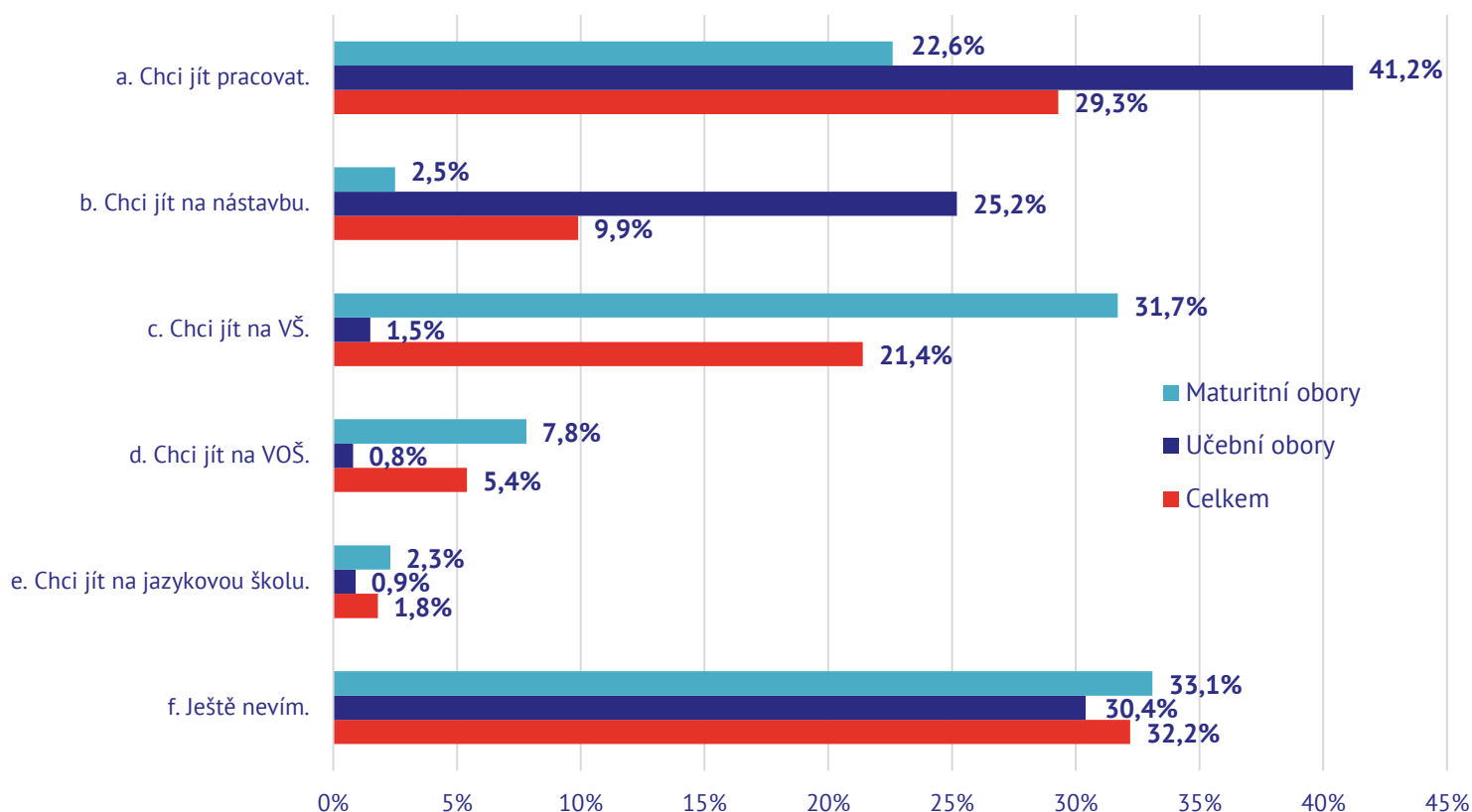
Maturitní obory

Většina dotazovaných sice ještě stále není rozhodnuta, co přesně chce dále po střední škole dělat, již dnes však **41,2 % dotazovaných učňů ví, že chce jít po skončení školy pracovat**. Ihned po škole chce jít podnikat či pracovat naopak **jen 22,6 % maturantů**. Ti naopak **chtějí nejčastěji pokračovat dále na vysokou školu (31,7 %)**, méně už pak na vyšší odbornou školu (7,8 %). Uční si chtějí dále dodělat maturitu na nástavbě v 25,2 % případů.

13) Plánuješ jít po střední škole pracovat nebo budeš studovat dál?

N = 3160

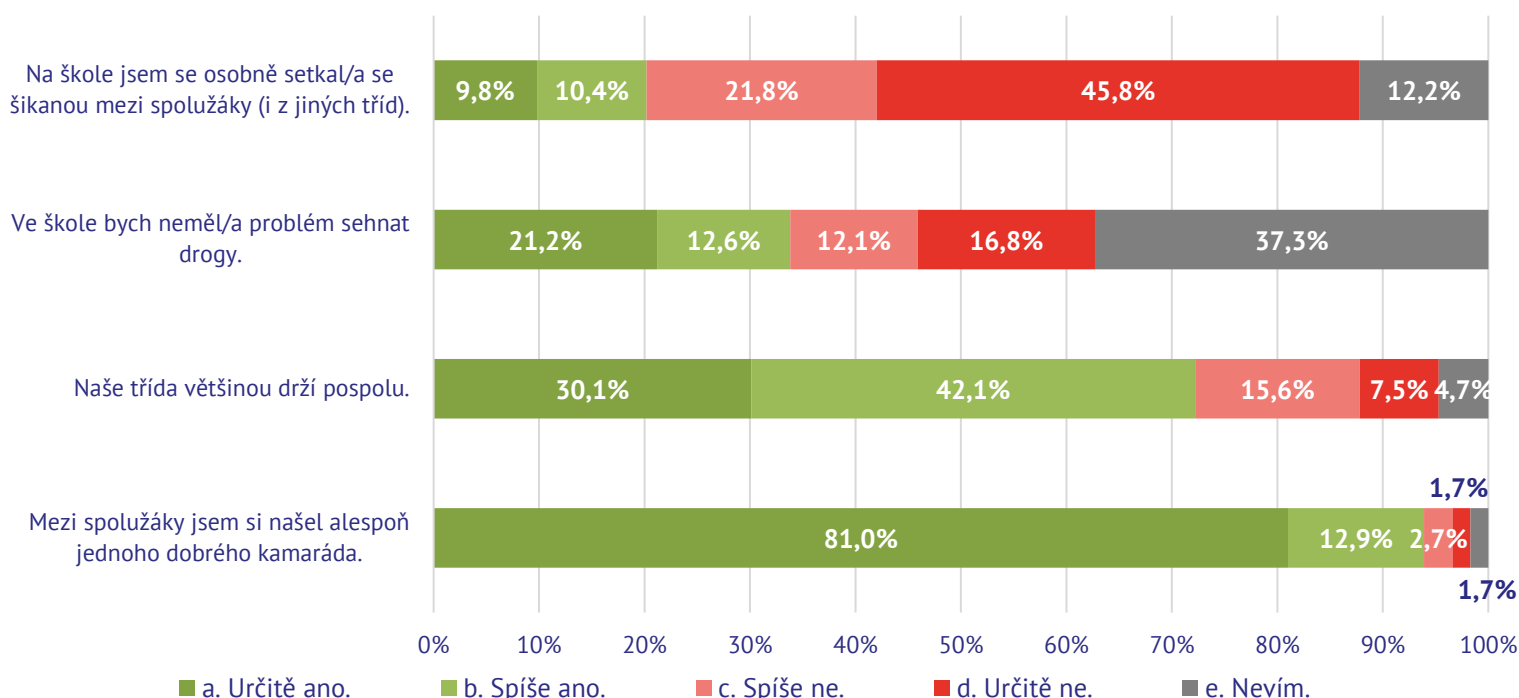
Spokojenost se spolužáky

Žáci měli v baterii výroků zhodnotit svůj třídní kolektiv i sociálně-patologické jevy na škole. V grafu číslo 14 jsou celkově výsledky, níže pak srovnání učňů a maturantů. Z odpovědí dotazovaných prváků vyplynulo, že **20,2 % žáků prvních ročníků se již během prvního půl roku na nové škole setkala se šikanou** – neznamená to však, že byli přímo obětí, dostali se k ní i zprostředkovaně. **O tom, že na jejich škole není přítomna šikana je přesvědčeno 67,6 % respondentů.** Poměrně **vysoký podíl respondentů (33,8 %) by pak také vědělo, kde na škole sehnat drogy (marihuana, tvrdé drogy).** Pozitivní pak je, že si **93,9 % dotazovaných na své škole našlo mezi spolužáky alespoň jednoho dobrého přítele.** Třídní kolektivy jsou ve většině případů soudržné, o tom, že **jejich třída většinou drží pospolu je přesvědčeno 72,2 % prváků.**

14) Rozhodni, zda jsou následující výroky o tvých spolužácích na střední škole pravdivé či ne.

N = 3160

Celkem

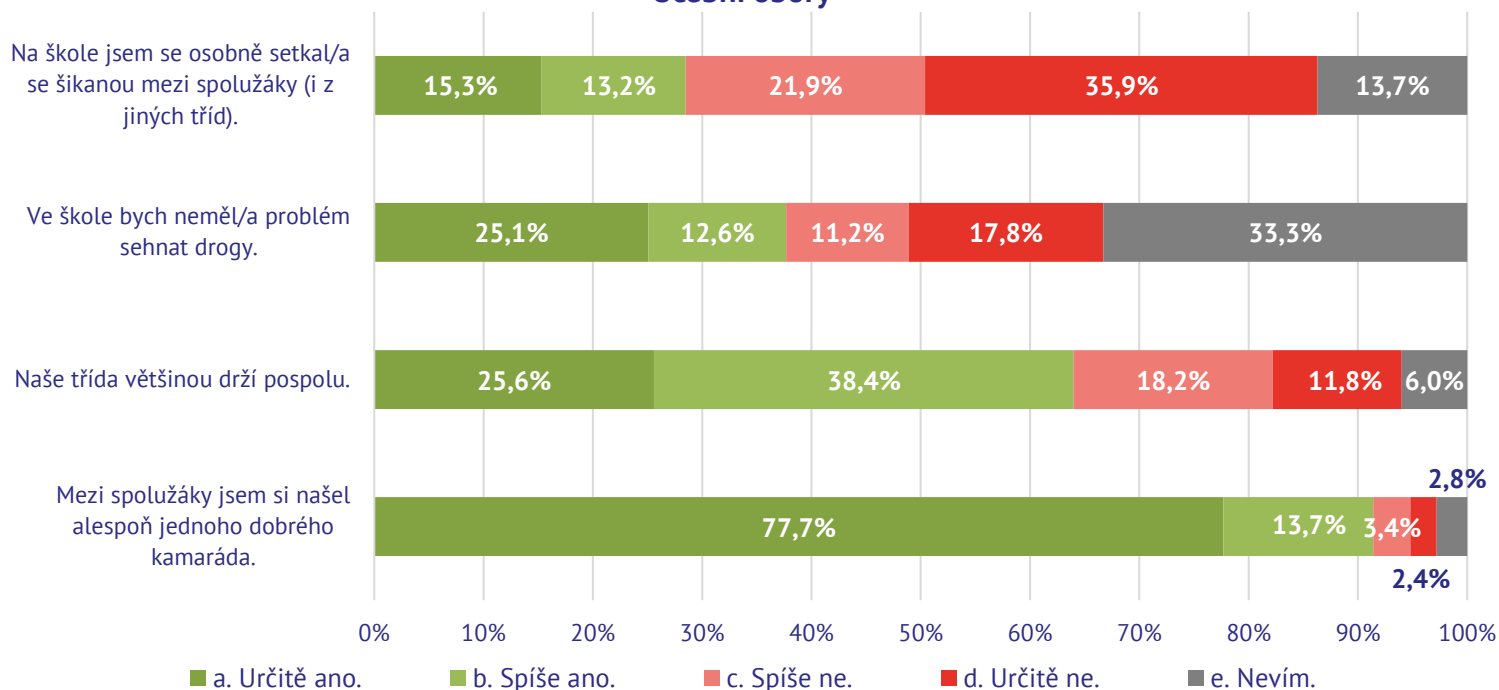

Ve dvou grafech na další straně lze vidět rozdělení odpovědí dle typu studovaného oboru. Co se týče drog i šikany, jsou s nimi daleko častěji v kontaktu právě žáci učebních oborů. **Uční přiznali, že se již v průběhu prvního roku na střední škole setkali se šikanou na škole v 28,5 % případů.** Situaci, kdy se setkali na škole se šikanou, pak přiznalo **pouze 14,9 % žáků maturitních oborů.** Obdobná je situace i s drogami. **Ve škole by bez problémů dokázalo sehnat drogy 37,7 % učňů, ale jen 31,4 % maturantů.** Rozdíly opět nejsou jen mezi typy studia celorepublikově, ale i přímo na jednotlivých školách.

15) Rozhodni, zda jsou následující výroky o tvých spolužácích na střední škole pravdivé.

N = 1074

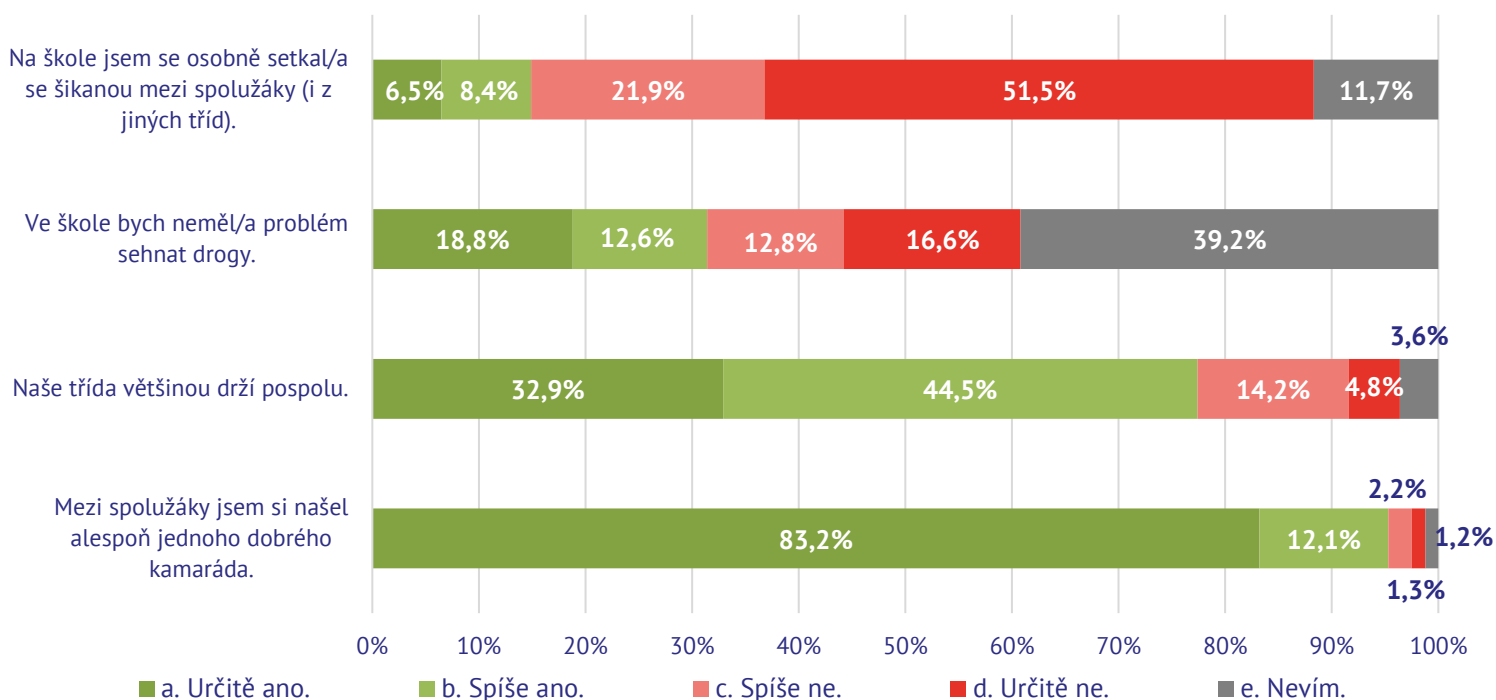
Učební obory

16) Rozhodni, zda jsou následující výroky o tvých spolužácích na střední škole pravdivé.

N = 2086

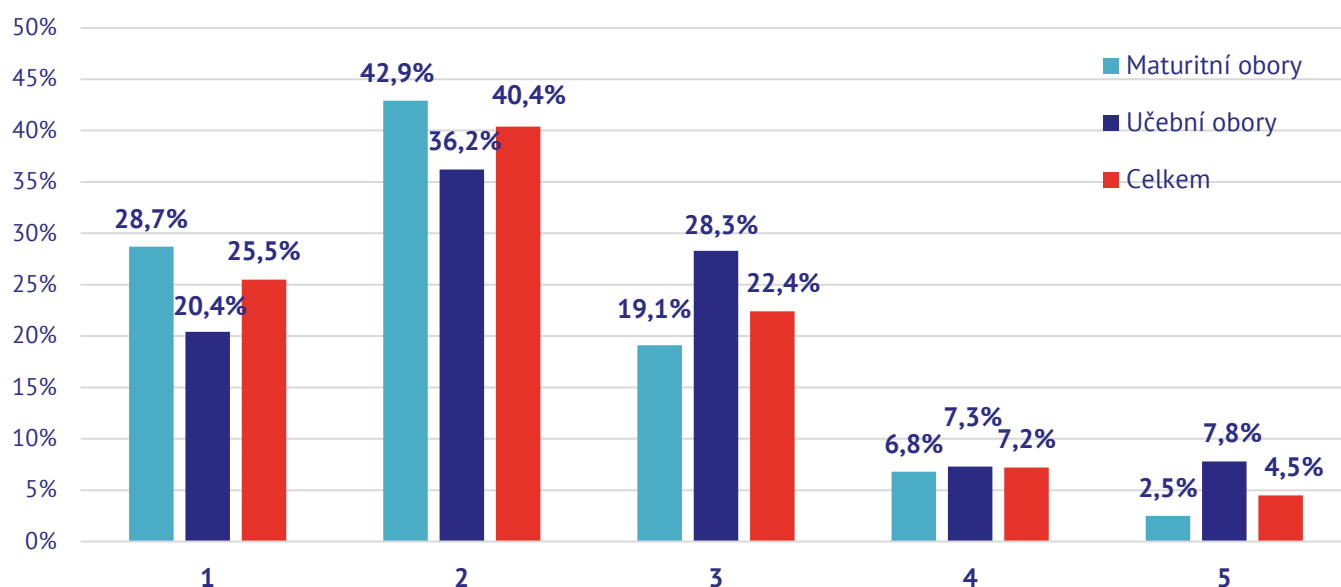
Maturitní obory

V případě, že by mohli žáci svůj kolektiv oznámkovat, zasloužil by si dle 65,9 % dotazovaných na vysvědčení jedničku či dvojku. Pouze 4,5 % dotazovaných by svoji třídu nechalo propadnout. Celkově by průměr třídního kolektivu dle všech respondentů byl 2,25.

Žáci maturitních oborů svůj třídní kolektiv hodnotí pozitivněji než učňové. Podle 71,6 % z nich by měl jejich třídní kolektiv získat na vysvědčení známku 1 či 2. Učni by pak známky 1 a 2 udělili svému třídnímu kolektivu jen v 56,6 % případů, mnohem častěji než maturanti by totiž zvolili známku 3 (28,3 %). **Známkový průměr třídního kolektivu u maturantů je 2,16, u učňů pak 2,49.**

17) Kdybys měl/a svůj třídní kolektiv oznámkovat jako ve škole, jakou známku by si zasloužil?
N = 3160

Další informace a pomoc s kampaní pro přijímací řízení

Neváhejte se na nás obrátit pro další informace o chování a rozhodování žáků osmých a devátých tříd, nebo pokud máte zájem o pomoc s marketingem a kampaněmi zaměřenými na získání většího počtu uchazečů a následně studentů ve vaší škole.

Navštivte náš web www.nezzazvoni.cz, kde najdete další studie. Pro informace o školení a termíny nejbližších školení se podívejte na www.nezzazvoni.cz/skoleni/.

Kontakt

info@nezzazvoni.cz

www.nezzazvoni.cz

O nás

Než zazvoní pomáhá ředitelům a dalším vedoucím pracovníkům základních a středních škol. Věnujeme se výzkumům a aplikaci marketingových poznatků do prostředí škol. Pomáháme s marketingem. **Od roku 2011 jsme proškolili a pomohli 1032 pracovníkům z 486 základních a středních škol.**

